Mažosios Lietuvos Bibliotekos

MŪSŲ PASTOGĖ

XXXVII metai Australian Lithuanian Weekly Registered by Australia Post publication No NBH 0696 Kaina - Price $ 1 22. 6. 1987 Nr. 24 (1999)

ROMA

Italijoj, valdžios rinkimuose, socialistai laimėjo taip gerai, kaip dar niekada 40-ties metų laikotarpyje. Socialistų partijos vadas yra Bettino Craxi.

Didžiausia Italijos partija, krikščionys demokratai, taip pat susilaukė daugiau balsų. Balsuotojai sudavė smūgį komunistų partijai. Nuo 1963 m. komunistų partijos populiarumas nusmuko iki 26.6 procentų, nors prieš šiuos rinkimus jie tikėjosi pirmą kartą balsais viršyti krikščionius demokratus.

1946 m. Italijoje buvo paskelbta respublika. Rinkimai įvyko dešimt kartų. Socialistai pirmą kartą laimėjo tokia didele balsų persvara.

Socialistų vadas Craxi priešrinkiminėj veikloj pabrėžė savo, kaip premjero sugebėjimą pataisyti ekonominę būklę ir susilpninti tradicinį krikščionių demokratų dominavimą valdžioj.

Krikščionių demokratų vienas iš vadovaujančių asmenų, Guido Bodrato, pareiškė, kad rinkimai parodė kokioje būklėje partija atsidūrė ir siūlė dėti pastangas, kad būtų "prikelta" senoji penkių partijų sąjunga.

Italijos "linksmybių karalienė", pralinksminusi nuobodžią rinkiminę veiklą, gavo 10.000 balsų, kaip Radikalios partijos kandidatė. Daugiau balsų už ją gavo tik Radikalios partijos vadas Marco Pannella.

"Linksmybių karalienė", pavarde Ilona Staller yra žinoma, kaip "Cicciolina". Rinkiminės veiklos metu važinėjo gatvėmis, apsinuogindavo, tuo sukeldama žiūrovų entuziazmą.

PIETŲ AFRIKA

Johannesburge, birželio 18 d., milijonas juodukų nedirbo, nes tuo norėjo atžymėti Soweto sukilimą prieš 11-ka metų. Tai vienas iš ramiausių protestų pietų Afrikos istorijoje.

Baltųjų kareiviai "Hippo" ginkluotose mašinose patruliavo Soweto gatves ir saugumo pajėgos buvo išstatytos visuose keliuose, Johannesburgo pietų vakaruose.

Atmosfera buvo rami. Du milijonai Soweto gyventojų pakluso juodukų vadams, kurie prašė 11-kos metų sukaktį atšvęsti ramiai.

Kai kurios įstaigos juodukams tarnautojams davė atostogas. Kai kurie centrinio Johannesburgo kvartalai buvo tarsi "išmirę" ir parduotuvės uždarytos.

Afrikos Tautinio Kongreso vadas Oliver Tambo šios dienos sukaktį pažymėjo pareiškimu Zambijos sostinėj Lusaka, kad prieš valdžią visi turėtų masiniai sukilti.

CANBERRA

Liberalų partijos - opozicijos parlamentaras Allan Cadman, paskirtas etnikų reikalams, išsiuntinėjo aplinkraštį grupių spaudai. Lietuviams atsiųstam aplinkraštyje teigiama, kad lietuvių bendruomenė pasižymi, kaip mylinti darbą, palaikanti tamprius šeimos ryšius ir yra draugiško nusiteikimo australams.

KETURI VETERANAI — 330 METŲ.

Vakarų Australijos lietuviai veteranai iš kairės: Viktoras Skrolys, Juozas Krupavičius, Andrius Klimaitis ir Jonas Petrukėnas.

Visi šie keturi vyrai gyveno mūsų tėvynėje nuo pat pirmųjų Nepriklausomybės dienų ir dirbo atsakingose valstybinėse pareigose. Tremtyje, ypatingai Vakarų Australijoje, jie yra daug prisidėję prie lietuvybės išlaikymo, garbinimo ir branginimo. Vienas iš jų, Juozas Krupavičius, visų vardu, nori perduoti prašymą jaunesniajai kartai: "Neleiskite užgesti tėvynės meilės ugnelei, kurią jie taip brangino, gerbė ir saugojo ir už kurią tiek daug iškentėjo".

Allan Cadman tvirtina, kad liberalų politika duos gerą pagrindą lietuvių šeimų ateičiai, kas liečia mokesčius, socialinį aprūpinimą, sveikatingumą ir mokslą. Liberalų politikai pripažįsta individų kultūrą ir tradicijas.

Australijos tautinis vystymasis praturtėjo imigrantų dėka.

Pirmenybė bus duodama anglų kalbos mokymosi programoms, įjungiant ir angių kalbą, kaip šalutinę kalbą. Etnikų kalbų mokymas valdžios ir ne valdžios mokyklose yra reikšmingas įnašas kraštui.

Bus teikiama visokeriopa parama naujiems imigrantams: jie bus mokomi anglų kalbos, aprūpinami darbu ir net apmokymu įvairiose profesijose. Bus padedama visiems atsikviesti į Australiją savo brolius, seseris, sūnėnus ir dukterėčias.

Liberalai palaikys etniškas radijo valandėles bei visas kitas reikalingas programas.

KINIJA

Kinija įspėjo Indiją, kad atitrauktų kareivius, peržengusius Sino-Indijos sieną, nes tuo sumažintų įtampą šioj srity.

Britai 1914 m. nustatė sieną tarp Kinijos ir Indijos Arunachal Pradesh valstijos. Tos sienos nepripažįsta Kinija.

Birželio mėn. kiniečių kariuomenės daliniai buvo apsupti indų dalinių, nes jie įsiveržė į minimą valstiją. Ištisą savaitę kinų ir indų daliniai vienas kitą įspėjo garsiakalbiais. Abi pusės trumpai kariavo 1962 m. Kinija ir Indija paneigė gandus, kad abi pusės neseniai kovojo Himalajų srityje.

Kinija įspėjo Indiją nesikišti į Sri Lanką ir palikti viduje patiems visus reikalus susitvarkyti. Kinija tampriai bendrauja su Sri Lanka.

PRANCŪZIJA

Buvusi garsi Prancūzijos filmų aktorė Brigitte Bardot parduoda iš varžytinių savo brangenybes ir įvairius spausdinius bei daiktus, surištus su jos filmų karjera.

Bardot dabar yra 52 m. amžiaus. Ji ypač pagarsėjo filmu "Ir Dievas sutvėrė moterį", kuris buvo susuktas 1956 m.

Varžytynės vyksta Paryžiuj, garsiose Dronot varžytynių patalpose. Manoma, kad bus surinkta virš dvieju milijonų frankų. 60-ties brangenybių tarpe yra deimantas, vertas 1.2 milijonų frankų. Tai dovana Brigitai Bardot nuo jos buvusio vyro Gunther Sachs. Tuo deimantu jai atsidėkojo už tai, kad vedybiniam gyvenime iš jo nieko neprašė, nors jis yra daugelio milijonų savininkas.

Įdomiausia tai, kad tą deimantą jis jai padovanojo praėjus dešimčiai metų po skyrybų.

Brigitte Bardot ištekėjo už filmų režisieriaus Roger Vadim 1952 m., išsiskyrė 1957 m. 1959 m. ištekėjo už Jacques Charrier. 1960 m. Pagimdė sūnų. 1963 m. išsiskyrė. 1966 m. ištekėjo už Gunther Sachs, išsiskyrė 1969 m.

1985 m. Brigitai Bardot valdžia suteikė garbės titulą: "Chevalier of the Legion of Honour" už jos pasitarnavimą prancūzijos filmų industrijai, bet ji mano, kad garbės titulas buvo suteiktas daugiausia už jos veiklą gyvulių gerovei.

RINKIMAI

Australijos opozicijos vadas J. Howard užtvirtino, kad pasižadėjimai dėl taksos mokesčių bus iki smulkiausių detalių išpildyti.

Prieš tai Tautinės partijos vadas I. Sinclair savo prakalboj sekmadienį pareiškė, kad norint sumažinti biudžeto deficitą, yra būtina apriboti išlaidas. Laimėjęs rinkimus liepos 11-tą, J. Howard ir I. Sinclair turės tartis dėl Jungtinės federalinės valdžios sudarymo ir taksos mokesčių reformos įgyvendinimo.

J. Howard yra tikras, kad laimėjęs rinkimus, sudarant Jungtinių federalinę valdžią, jo pasižadėjimai dėl mokesčių bus patvirtinti, koalicijos partnerių: I. Sinclair ir Sir Joh Bjelke - Petersen.

Manoma, kad J. Howardo strategija šiuo metu yra užtušuoti abiejų opozicijos partijų skirtingas nuomones.

I. Sinclair nuomonė dėl taksos mokesčių yra mažai skirtinga nuo J. Howardo, bet jis tikisi, kad biudžetas dviejų metų laikotarpyje išsilygins.

Tautinės partijos nori, kad ūkininkams būtų kuo greičiau nuženminti nuošimčiai, kurie labai pakilo ant paskolintų pinigų.

BERLYNAS

Vakarų Berlyne koncertuojant Eurythmics Rock grupei, Rytų Berlyne prie Berlyno sienos susirinko trijų tūkstančių jaunuolių minia pasiklausyti gerai girdimo koncerto. Koncertui pasibaigus, apie 1000 jaunuolių pasiliko ir demonstravo prie Berlyno sienos, reikalaudami jos nugriovimo. Rytų Vokietijos policija juos po ilgų grumtynių išsklaidė. Virš 20 demonstratorių areštuota, daug jų suimta prie stipriai saugomos Sovietų ambasados.

Rytų Vokietijos komunistinė valdžia bijo, kad demonstracija plėsis, Berlynui švenčiant 750 metų sukaktį.

LENINGRADAS

Mažojoje Petrapilio konservatorijos salėje prieš septyniasdešimt penkerius metus buvo surengtas susipažinimas su M. K. Čiurlionio pirmųjų jo mirties metinių proga. Salėje tada įvyko velionies paveikslų paroda, pirmą kartą skambėjo simfoninė poema "Miške", anuometiniai kritikai dalijosi mintimis apie jo kūrybą. Deimantinė istorinio įvykio sukaktis dabar paminėta Leningrado teatro ir muzikos muziejaus vakaru, surengtu N. Rimskio - Korsakovo muziejiniame bute. Iš įrašų skambėjo M. K. Čiurlionio simfoninė poema "Miške", styginių kvartetas, fortepijoniniai kūriniai. Pagrindinį pranešimą apie M. K. Čiurlionį padarė šio renginio iniciatorius inž. J. Šeniavskis, cituodamas velionį jam skirtus E. Mieželaičio, S. Neries, M. Gudleto, T. Stepniovos eilėraščių posmus. Dalyvius su M. K. Čiurlionio paveikslais supažindino reprodukcijų paroda, kurion taipgi buvo įjungtos nuotraukos, 1906-86 m. spauda ir knygos.

APJUOSKIME GEDULU ŠIRDIS

Birželyje lietuvių tauta kasmet mini skaudaus gedulo dienas: nepriklausomybės praradimą, parklupdžiusį mus prieš raudonąją rusų komunistinę imperiją 1940 metais ir pirmuosius masinius lietuvių išvežimus į Sovietų Sąjungos gilumą, okupantų įvykdytus 1941 metais.

Kasmet mes iš naujo pergyvename skausmą ir šiurpą, minėdami brutalių smurtu Lietuvai padarytą skriaudą - laisvės išplėšimą ir mūsų tautos genocidą. Tie liūdni tarptautinės neteisybės faktai lieka iki šiol neatitaisyti, ir mes vis skaudžiau pajuntame, kokia žiauri ir baisi nelaimė yra ištikusi mūsų tautą.

Lietuvos pavergimas yra didelė gėdos dėmė ant komunistinės Rusijos veido. Tie įvykiai yra dėmė ir ant Vakarų pasaulio didžiųjų valstybių sąžinės, kad būdamos galingos, jos mūsų mažos Lietuvos neužtarė ir negynė, kad leido skriaudą ir neteisybę nešančiai Rusijai sugriauti laisvąjį mūsų gyvenimą.

Bėga metai - mūsų skriaudos ir mūsų žaizdos didėja. Jėga paremta neteisybė siautėja mūsų krašte, įžūliai juokiasi į pasaulio veidą, ir niekas jos nesutramdo... Bet mes neužmiršome ir neužmiršime, nes matome, kaip yra trypiami ir pažeidžiami tautos giliausieji jausmai, tikėjimas, tradicijos ir teisės.

Mes buvome maža, taiki valstybė. Kol tarptautiniuose santykiuose buvo pripažįstama JAV prezidento T. W. Wilsono paskelbtoji tautų laisvojo apsisprendimo teisė, mes su pagrindu tikėjome, kad saugumą mums garantuoja tarptautinės sutartys ir mūsų kaimynų gera valia. Bet greitai Vakarų valstybių ir mūsų kaimynų nusistatyme išsivystė godaus savanaudiškumo ir kumščio politika. Iškilo komunistinė Rusija, agresyvi, visą pasaulį užvaldyti užsimojusi, nieko nepaisanti. Iškilo nacinė Vokietija, planuojanti ginklu sukurti naują, jų valdomą Europą. Tiems mūsų kaimynams besidalinant įtakos sferomis, Lietuva buvo parduota Rusijai ir mūsų likimas buvo nulemtas.

Raudonoji Rusija 1940 m. pareikalavo, kad Lietuvos vyriausybė pasiduotų be sąlygų, kad kraštą jai užleistų be karo. Tautos vieningas noras buvo gintis, bet vyriausybė neturėjo drąsos ir kovos dvasios. Joje buvo žmonių, peršančių nuolankią laikyseną: nesipriešinkim, neerzinkim rusų, nes mums reikės su jais bendrai dirbti, juk rusai irgi yra žmonės - kaip nors su jais susikalbėsim...

Ir kaip baisiai buvo apsirikta, iš anksto pasirinkus vergo taktiką. Raudonoji armija įsiveržė į Lietuvą ne su lietuviais bendrai dirbti. Ji buvo daug anksčiau užprogramuota mūsų tautą pavergti, prispausti ir naikinti. Lietuvos žmonių naikinimo planai Maskvoje buvo padaryti prieš dvejus metus, o lietuviai savo nelaimės tada dar nė nenujautė. Pagal tuos planus 700.000 Lietuvos žmonių, rusų paniekinamai vadinamų antisovietiniu elementu, buvo pasmerkti būti išvežti ir sunaikinti.

Pavergimo ženklas - nekaltų žmonių areštai prasidėjo tuojau okupacijos pirmaisiais mėnesiais. Per vieną naktį dingo 2000 žmonių, pačių geriausių patriotų, dirbusių Lietuvos laisvei ir gerovei. Į stalga kiekvienas doras lietuvis pasijuto sekamas, įtarinėjamas, nesaugus, nežinąs, kada ir jį nakties metu užklups ir nutemps į kalėjimą, kurio durys į laisvę jau nebeatsidaro...

Naktiniai žmonių areštai nesiliovė visą laiką ir metų bėgyje komunistų kalėjimai prarijo 12.000 mūsų žmonių. 1941 m. prasidėjus karui ir vokiečiams greitai veržiantis pirmyn, rusai bėgo, viską metę, bet enkavedistai kalinių nepaleido ir nepaliko - išvežė į Rusiją. O tuos, kurių išvežti nesuspėjo, sušaudė ir žiauriai nužudė Rainių miškelyje, Pravieniškėse, Panevėžyje, Kretingoje ir kitose Lietuvos vietose.

Kalinius vežė iki Minsko. Toliau varė pėsčius. Pavargusius ir nebepaeinančius šaudė pakelėse ir visus masiškai iššaudė Červenėje. Ten buvo surasta 1.114 sušaudytų lietuvių. Tie čia suminėti skaičiai tai tik dalis rusiškojo komunizmo praktikuoto teroro aukų.

1941 m. birželio 14-18 dienomis pavergėjai rusai įvykdė Lietuvos žmonių gaudymą ir išvežimą į tolimas šiaurines ir rytines Rusijos sritis. Kol visus numatytuosius išvežti sugaudė, suimtieji buvo laikomi kelias dienas stotyse, užkalti prekiniuose vagonuose, apstatyti ginkluotais sargybiniais, kurie nieko artyn neprileido, vidurvasario karštyje be maisto, be vandens, be sanitarinių priemonių. Buvo toks Maskvos įsakymas: jei suimtiesiems sutalpinti neužtektų vagonų, likusius sušaudyti vietoje. Lietuvoje prie žmonių šaudymo stotyse nepriėjo - vagonų užteko.

Taip buvo išgabenta iš Lietuvos 34.260 žmonių: vaikų, suaugusių ir senutėlių. Su jais rusai sargybiniai elgėsi nežmoniškai, kaip su visiškai beverčiais daiktais, kaip su labiausiai nekenčiamais belaisviais. Darbingus vyrus atplėšė nuo šeimų ir išvežė atskirai. Moterys su vaikais ir seniai tokiose žiauriose sąlygose liko be globėjų ir paguodos. Išvežtieji atsidūrė sunkiose klimatinėse sąlygose, kur niekas nenorėtų laisvanoriškai gyventi. Pristatyti prie sunkių darbų be žmoniško aprūpinimo, buvo pasmerkti lėtam sunaikinimui.

Šitoje vietoje galėtume pamąstyti ir apie laisvės kainą. Nepriklausomybės iškovojimas Lietuvai kainavo apie 5.000 žuvusių. Laisvės praradimas vienų metų bėgyje Lietuvai kainavo virš 50.000 žmonių. O kiek buvo išvežta, rusams atėjus antrą kartą į Lietuvą. Kiek žuvo partizaninėse kovose? Tai vis tūkstančiai ir tūkstančiai Rusijos pavergtų Lietuvos žmonių, kuriuos palietė okupantų kerštas ir neapykanta laisvėje išaugusiems, kultūringiems žmonėms.

Apjuoskime gedulu širdis - kiekvienas toks išvežtas, žuvęs ar kalėjime nukankintas lietuvis yra mūsų brolis. Kiekvieno žuvimas yra neatitaisoma skriauda Lietuvai ir nusikaltimas prieš visą žmoniją.

Kiekvienas iš jų - tai vis atskira siaubinga žmogiškosios kančios istorija, rašyta ašaromis ir krauju.

Nusilenkime prieš žmogiškąją kančią ir giliai susimąstykime, kad tikrai suprastume, kokia turėtų būti mūsų laikysena siekiant Lietuvai laisvės ir jos skriaudų atitaisymo, siekiant visoje žmonijoje teisingumo principais paremtos tvarkos

Kimas Aurimas.

LIETUVOS KRIKŠTAS IR JUBILIEJUS

Beveik kasdien skaitome savojoj spaudoj apie Lietuvos krikštą ir jo jubiliejų. Aš irgi stengiausi perskaityti kas tik kur buvo parašyta, vis norėdamas daugiau apsišviesti, mat mes čia Hobarte, neatsilikdami nuo kitų bendruomenių, sugalvojome tokį jubiliejų atšvęsti. Bandau susidaryti kokią nors nuomonę, kad ir paprasto žmogaus, tik susidomėjusio savo tautos istorija. Susidarius gi nuomonę, atsiranda noras pasidalinti mintimis sukitais: kartais pasiguosti ar palengvinti savo rūpesčius.

Perverčiau enciklopedijų puslapius, skaičiau šimtus eilučių visokių raštų ir vis dar negaliu pasakyti, kad jau žinau tiesą, nemanau netgi, kad tikiu ar jaučiu tiesą: dar vis pasimetu daugybėje pilkų ar visiškai tamsių užkampių mūsų istorijoj. Gal jeigu galėtume laisvai prieiti prie mūsų Metrikos - Lietuvos Kronikos likučių, kurie, maskolių pavogti iš mūsų krašto, dabar trūnija Maskvos ar Leningrado archyvų rūsiuose, tai gal ne vienas mūsų istorijos tamsus kampas nušvistų ir nebereikėtų ginčytis, kuris Lietuvos krikštas buvo pirmas ir tikras.

Man daugiau patinka galvoti, kad pirmas, tikras ir svarbiausias krikštas buvo karaliaus Mindaugo, nežiūrint , kad po jo dar eilė kitų Lietuvos valdovų jautėsi laimingesni likdami pagonimis. Romos imperijoj krikščionybei reikėjo 300 metų, kol Konstantinas ją įteisino. Po jo vėliau Julijonas Atsimetėlis irgi viską vėl aukštyn kojom buvo apvertęs.

Priėmus Mindaugo krikštą kaip pirmą ir svarbiausią, žinoma, tada gražus, lygus jubiliejaus metų skaičius švęsti nebeišeina, nes 700 metų suejo 1951., kai Lietuva kentėjo žiaurią okupanto priespaudą ir persekiojimą, o mes pabėgėliai, išblaškyti po pasaulį, demoralizuoti vakariečių begėdiškumo, svetimuose kraštuose iš nieko kūrėme savo pirmąsias pastoges, o mūsų vadai ir buvę valstybės vyrai pasimetę blaškėsi, nebežinodami, kaip sugraibyti sudaužytos tautos šukes, kokiam nors realiam tikslui ir veikimui. Sekančio gražaus metų skaičiaus sulaukti mums jau nebeteks.

Todėl švęskime 736 metų jubiliejų, vadindami jį 600-tuoju, švęskime šiais metais, šiandien, nes tai yra gera proga pranešti, pasakyti svetimiesiems apie Lietuvos pavergimą apie padarytą neteisybę mūsų tautai, apie nenuilstamą lietuvių kovą dėl savo gyvybės ir teisių. Švęskime išdidžiai su savo karalių medaliais ir karūnomis. Gal nedžiūgaudami, nei dėl kokios ypatingos laimės, nei nerodydami per daug dėkingumo svetimiems krikštytojams.

Besiruošdamas šiam jubiliejui vertinau istorinius įvykius labai dažnai su liūdesiu, dar dažniau su piktumu: menkėja mano pasididžiavimas senovės kunigaikščiais ar didžiūnais, kurie vaidijosi tarp savęs dėl palikimų, didesnio krašto, šumnesnio dvaro. Pamačiau, kokią skriaudą mūsų tautai darė "draugai" kaimynai ir mūsų pačių kilmingieji niekindami ir naikindami mūsų kalbą, mūsų tradicijas, papročius. Ir tik vienas pasididžiavimas nemenkėjo, bet kaip šiltas jaudinantis sriautas ėjo per širdį, tai nuostaba ir pasigėrėjimas mūsų paprasto lietuvio žmogelio genijum, jo stiprybe, gajumu ir pasišventimu. Niekinama, niokojama, tremiama, prispausta liaudis, be rašto, be turtų, vos saujelės vadų vedama išlaikė, ir savo kalbą ir papročius ir ryžtą gyventi ir kurti. Kol krikščionybė buvo brukama svetimųjų, kol mes meldėmės svetimom kalbom, Lietuvos vis dar nebuvo. Ir tik šiandien, kada mūsų kunigai iš savo tautos tokių pačių žmonių kalba apie krikščionybę, nebijo eiti į kalėjimus, į tremtį ir mirti dėl savo tikėjimo, pakelia panieką ir persekiojimą, stiprina savo tautiečius ir žadina viltį tada galime vertinti krikščionybę mūsų tautai, pasirinkti ir švęsti jubiliejus.

Gal šie metai nėra nei 800, 700 ar 600 metų jubiliejaus, tai gal ir nesvarbu, bet šiais metais yra geresnė proga pasakyti pasauliui: kad lietuviai esame taip pat krikščionys, mums yra padaryta baisi skriauda, kuri dar neatitaisyta ir todėl mes reikalaujame savo teisių.

A. Kantvilas.

Hobartas

Viešpatie, visatos Kūrėjau ir Valdove,

Laimink visus, kritusius už mūsų tėvynę ir krikščionišką tikėjimą, guosk kenčiančius kalėjimuose, psichiatrinėse ligoninėse ir tremtyje. Teiki mums dvasinės stiprybės išeivijoje visada Tave aiškiai išpažinti ir mylėti savo tėvų šalį Lietuvą.

Penktadienio vakarą (birželio 12 d.) hobartiškiai paminėjome 1941-ųjų metų baisųjį birželį, pradžią mūsų tautos naikinimo. Palyginus gan gausus pabaltiečių būrys su draugais ir pažįstamais susirinko Hobarto šv. Juozapo katalikų bažnyčioje, kad ekumenine malda prisimintų žuvusius kankinius dėl savo tautų laisvės.

Minėjimas buvo suruoštas HELLP (Help Estonian Latvian Lithuanian Peoples) draugijos ir Hobarto visuomenės yra priimtas, kaip normalus metinis įvykis išpuoląs šaltą ir vėjuotą birželio vakarą.

Kai šventoriuje australiškos žiemos vėjas blaškė degančių žvakių liepsnas prie gedulu perrištų vėliavų, bažnyčios viduje žmonės susikaupę meldėsi, dalyvaujant Hobarto arkivyskupui Sir Guilford Young, Baptistų, Salvation Army ir kitų religijų atstovams. Parinkti skaitymai iš šv. Rašto, švelnus psalmių giedojimas gražiai pritiko prie iškilmingos, kad ir ne taip skambios ir tvirtos estų, latvių ir lietuvių himnų giesmės. Džiugu, kad hobartiškiai dar vis pajėgia sutraukti būrį žmonių ir atlikti pareigas savo pavergtoms tautoms.

A. Kantvilas.

THE BALTIC COUNCIL OF AUSTRALIA

Representing:
The Council of Estonian Societies in Australia

Latvian Centre
32-34 Parnell Street,
Strathfield, NSW 2135

The Latvian Federation of Australia and New Zealand Inc

The Australian Lithuanian Community

Statement of The Baltic Council of Australia
to
the Australian Baltic Press

The BCA on 1 May 1987 decided to seek a further meeting with officers of the Attorney General's Department. A meeting with R F Greenwood, Q.C., Head of Special Investigations Unit (SIU), and the Deputy Head of SIU Mr Bruce Huggett was held on 1 June 1987. The purpose of the meeting was to discuss the Unit's role in investigation of alleged war criminals. The Baltic Council of Australia was represented in the meeting by the BCA Chairman, Dr Al P Kabaila, Mr Jaak Peedo and Mr Juris Liepins. Peedo and Liepins are qualified practising solicitors. The meeting lasted one and a quarter hours. The following statement is issued by the Baltic Council of Australia with the consent of Mr R, F, Greenwood, Q.C., Head of SIU.

Mr Greenwood advised that he was appointed on a consultancy basis by agreement with the Australian Government of 3 April 1987. He has received the documents forming the basis of his investigation and his Unit has been operational since 11 May 1987. He emphasized the sensitive nature of his undertaking and referred to his statement made at the time of his appointment. Mr Greenwood then gave the following information.

It was anticipated that the legislation amending the War Crimes Act would be introduced in Parliament during the next budget session. However, investigation and possible interviews of accused persons may take place before the legislation is passed.

The Unit would only investigate cases where there were specific allegations. The persons against whom the allegations were made would be given opportunity to answer them. Where English was a second language, the investigator would use an interpreter if he was unable to conduct the interview in English or if the person being interviewed requested it.

If the allegations were general and lacked specifics, or if the allegations were merely rumours, the Unit would generally not question the accused person and would generally not investigate the matter further. The importance of avoiding unnecessary distress was noted.

After interviewing the person against whom there were specific allegations of grave crimes, the Unit would seek other witnesses. If necessary, the investigators will travel overseas as part of the investigation. Mr Greenwood said that he was conscious of the difficulties of obtaining witnesses' statements overseas, especially in the USSR, and he recognized the advantage of independent interpreters. In any event the interviews will be audio taped wherever possible.

On completion of an investigation the Unit will report to the Attorney General. Any prosecution under the expected legislation would then be conducted by the Director of Public Prosecutions (DPP) on referral from the Attorney General. Statements of witnesses in possession of the SIU favourable to the defence would be forwarded to the Director of Public Prosecutions. Normal practices would be followed with respect to their availability to the defence.

It will be noted that the Australian procedures will be very different from the current procedures in USA; not only because in Australia the charges, if any, will be criminal, but also because of the clear separation of the investigative and the prosecuting processes.

It was expected that the Deputy Director of the American OSI would be travelling to Australia to advise on the investigations in the USA and would make OSI information available to Australian SIU.

The BCA gave to Mr Greenwood copies of Baltic Pamphlet, the Baltic Bulletin and a published historical paper. Mr Greenwood expressed interest in being placed on the mailing list of the Baltic Bulletin and in receiving historical information.

The SIU have also expressed a special interest in autobiographical works, particularly if they deal with observations of criminal acts during the German occupation of the Baltic States.

The chairman of the BCA expressed his appreciation for Mr Greenwood's cooperation in keeping our communities informed about the procedures which will be adopted by the SIU.

This press statement was approved by the BCA on 5 June 1987 and confirmed by Mr R F Greenwood, Q.C. on 11 June.

Dr A P Kabaila,
Chairman, BCA.

ŽYMUS TURKŲ POETAS AUSTRALIJOJE

Žymus turkų poetas Nihat Behram 1980 m. spėjo išbėgti iš Turkijos prieš pat suareštavimą. 1971 m. jam teko dvejus metus kalėti už išleistą eilėraščių rinkinį. Daugelis jo draugų mirė Istanbulo kalėjime.

Dabartinė karinė Turkijos valdžia, 1980 m. paėmusi valdžią, nuteisė poetą Behram 100-tui metų kalėjimo, nes jis esąs pavojingas Turkijai.

Behran gyveno Šveicarijoj, Prancūzijoj ir Vokietijoj. Turkų bendruomenė Sydnejuje pakvietė Behram, surengdami jo poezijos skaitymo vakarus ir pašnekėsių susiėjimus.

Behram sako, kad Turkijoj demokratijos nėra ir žmogaus teisės yra sutryptos. Etniška kurdų grupė yra kankinama tuo, kad draudžiama jų kalba.

Poetas Nihat Behram parašė romaną, pavadinimu "Exile". Į šį romaną jis talentingai įjungė savo ir kitų turkų pabėgėlių pergyvenimus. Jam buvo paskirta Heinrich Boell Foundation stipendija už tokį reikšmingą romaną.

VI PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

VI PLJK ADELAIDĖJE RUOŠOS KOMITETO POSĖDŽIO DALYVIAI

Sėdi: A. Vasiliauskienė, B. Prašmutaitė, A. Šimkus, I. Davis, A. Karazijienė;
Stovi: R. Statkuvienė, J. Sobeskis, L. Pocienė ir L. Kubilius.

AIŠKĖJA STOVYKLOS VAIZDAS

VI J. K. stovyklos ruošos komitetas dirba dviem frontais. Melbourne B. Prašmutaitė, R. Statkuvienė ir A. Karazijienė planuoja stovyklos programą, o Adelaidėje dr. A. Stankevičius, dr. V. Bardauskaitė, L. Kubilius, V. Adutavičius ir J. Mockūnas rūpinasi priemonėmis tai programai įvykdyti.

Stovykloje tikimasi virš 300 jaunimo tarp 16-kos ir 35 metų. Bus ir silpniau lietuviškai kalbančių, bus ir beveik nemokančių. Kai kurie kalbės angliškai, kai kurie ispaniškai, vokiškai ar gal dar kitaip. Jie domėsis skirtingais dalykais. Australiečiai, lankęsi Amerikoje, Kanadoje, Europoje ir Argentinoje, atvežė tų kraštų jaunimo pageidavimus, Australijos jaunimas pridėjo savo, ir pagal juos programos komitetas ėmėsi kurti stovyklos programą.

Kiekvienai iš 7 stovyklos dienų buvo nustatyta dienos tema ir į jas įtaikyti 37 užsiėmimų būreliai. Kai kurie būreliai vienkartiniai, kai kurie po kelis kartus, o kai kurie net kasdieniniai, pav. lietuvių kalba nemokantiems, tautiniai šokiai nešokusiems, radijas, choras, stovyklos laikraštis, lietuviškas vaikų auklėjimas, teatras ir kt.

Pasaulio lietuvių jaunimas nori pažinti Lietuvą: jos senuosius papročius; koks buvo nepriklausomybės laikotarpis; kaip Lietuva neteko nepriklausomybės; kokia Lietuva dabar, kuo gyvena ir rūpinasi Lietuvos jaunimas, apie Bažnyčios persekiojimą, ką reikia žinoti važiuojant į Lietuvą. Jie taip pat nori padiskutuoti, kokia jų veikla čia gali būti naudinga Lietuvai. Jie nori išmokti liaudies meno ir sužinoti apie modernųjį meną ir muziką Lietuvoje.

Tos visos ir dar daugiau temų yra įtrauktos į būrelių darbą. Beveik visi būreliai yra diskusinio arba praktiško darbo pobūdžio. Per visą stovyklą berods tik 5 sesijas bus grynos paskaitos.

Po vakarienės būreliai turės progos pasidalinti savo patyrimu su visa stovykla, o vakarai paskirti poilsiui - bendravimui ir laužams (be ugnies).

Kol Melbourno komitetas planavo dienas, būrelius, būrelių vadovus ir vakarones, adelaidiškiai surado "Roseworthy Agricultural College" netoli Adelaidės, kuris sutiko kongreso dalyvius apgyvendinti, maitinti ir leisti naudotis auditorijomis, užsiėmimų kambariais, salėmis ir aikštėmis.

Per karalienės gimtadienio savaitgalį abu komitetai ir stovyklos viršininkas Algis Šimkus susitiko Adelaidėje ir nuvažiavo į stovyklavietę.

Apžiūrėjome gyvenamąsias ir darbo patalpas, suradome, kur bus stovyklos viršininko ir administracijos kambarys ir čia pat esantis kambarys, kur galima bus įruošti bibliotekėlę, parodas ir panašiai. Suradome kaineli, kuriame sekmadienį, Sąžinės Kalinių Dieną, galėsime sukurti Kryžių kalną ir išklausyti mišias.

Į visus klausimus - ar bus kur ir kuo rodyti filmus? ar bus skaidrėms rodyti aparatūra? ar bus magnetofonai? ar bus sporto įrankiai? ar bus kur mokytis virti? ar bus galima kaneliuje kasti duobes? ar bus kas atveztų pavienius žmones iš Adelaidės į stovyklą? - adelaidiškiai su pasitikėjimu atsakė, kad viskas bus!

Roseworthy yra didelė vietovė, aibės pastatų. Kiekvienas stovyklautojas gaus vietovės planą, bet vis dėlto gerai, kad prieš stovyklos darbingąją pradžią yra dar pusantros dienos, tai bent dauguma galės susiorientuoti, kur kas ir vėliau atvykusiems parodyti.

Abudu komitetai buvo susitikę su adelaidiškiais būrelių vadovais ir padiskutavo, kaip tie būreliai turėtų dirbti.

Buvo surastas ir stovyklos sporto vadovas - juo sutiko būti Linas Pocius.

Daugumas kviestų būrelių vadovų mielai sutiko talkininkauti, o po šio savaitgalio ir visos stovyklos vaizdas ima ryškėti. Dabar belieka sužinoti, kiek žmonių atvažiuoja ir kuo kiekvienas domisi, ir tada - pedalas iki grindų ir pirmyn!

A. Karazijienė

Lietuvoje

Lietuvių katalikų Religinės Šalpos vedėjas, kun. Kazimieras Pugevičius galvoja, kad "siaučiant tikėjimo persekiojimui, ribotas religinės literatūros tiražas yra lyg okupacinės valdžios pasiteisinimas prieš jos grubius religinių bendruomenių suvaržymus. Tikintieji neturi nei savo laikraščio, nei žurnalo, negali naudotis nei sovietine spauda, nei radiju, nei televizija. Slaptai spausdinti paveikslėlius ar tikybinius tekstus griežtai draudžiama. Už tai jau daug kas nukentėjo".

ALBINAS ELSKUS
VITRAŽŲ MEISTRAS

Albinas Elskus yra labai iškilus dailininkas, vienas iš geriausių Amerikos vitražistų, labai malonaus būdo ir paslaugus, visada su šypsena atneša savo lietuvišką draugystę. Tas jo būdo savumas atsispindi ir jo naujausiuose vitražuose.

—·—·—·—·—·—·—·

Dailininkas Albinas Elskus, kuris praėjusiais metais rugpjūčio 21 dieną šventė savo 60 metų sukaktį, yra plačios skalės menininkas. Jis ir tapytojas, ir grafikas, ir scenos dailininkas, bet labiausiai įsitvirtino vitražų srityje.

Gimė jis Kaune, ten ir gimnaziją baigė 1944 metais. Jį karo audros išbloškė iš tėvynės. Pokario metais studijavo Vokietijoje Metus. studijavo architektūrą Darmstadte, paskui meną studijavo Freiburgo Taikomosios dailės mokykloje, kuriai tada vadovavo dailininkas Vytautas K. Jonynas. Tą mokyklą jis baigė 1949 m. ir tais pačiais metais atvyko į Ameriką. Atvyko į Chikagą ir čia gyveno ir dirbo iki 1952 metų. Pirmiausia jis pateko į vitražų studiją ir ten susipažino su pačia technika, su gausybe spalvotų stiklų. Tuo pačiu metu jis piešė dekoracijas lietuviškiems teatriniams pastatymams, piešė ir knygų viršelius Terros leidyklai.

Į New Yorką atvyko 1953 metais ir čia išlaikė vitražo meistro egzaminus. Drauge su vienu škotu, vitražų meistru, turėjo studiją Manhattane.

PIRMIEJI VITRAŽAI

Studijuodamas vitražus, jis aplankė Prancūziją, kur susipažino su viduramžių vitražais ir jų technika. Grįžęs į New Yorką ir pratęsė šią viduramžių vitražinę sampratą, sukurdamas daug įspūdingų vitražų.

Šie jo vitražai yra tapę lyg kokie architektūros elementai, suskaldyti į daugel detalių, užakcentuotos linijų linijos. Teko matyti jo ką tik baigtą labai didelį Epifanijo vitražą vienoje Bronxo naujoje bažnyčioje. Viskas iškilminga, didinga, vitražai apjungia visą architektūrą. Bažnyčios vitražai tiesiog kontroliuoja bažnyčios apšvietimą, visai architektūrai suteikdami daug mistikos.

Tokio stiliaus vitražų jis yra sukūręs labai daug. Vitražais arba mozaikomis papuošė daug amerikiečių bažnyčių, jų tarpe ir Nekalto Prasidėjimo šventovę Washingtone (Šiluvos koplyčią), Rockefellerio universitetą New Yorke ir t.t.

NAUJIEJI VITRAŽAI

Besivystydamas kaip dailininkas, tapytojas ir vitražų meistras, jis savo formas vis labiau ir labiau apibendrino, atsisakė daugybės linijų, detalių, suskaldymo. Vitražam panaudojo ir naujas technikas. Dabar jo naujieji modernieji vitražai yra visai kitoki. Jie panašūs į akvareles, kur spalvos lengvai liejamos. Pats siužetas jam padiktuoja kompoziciją. Įvesdamas žmonių figūras, jų nesuskaldo į daugel dalių, bet lyg tapyte nutapo, švelniai pereidamas iš vienos spalvos į kitą.

Savo vitražuose įveda ir abstrakčių elementų ir visa tai sujungia į vieną naują kompoziciją. Mėgsta jis įvesti gamtos elementus, pavyzdžiui bites, gėles, ir jas sujungti su abstrakčiom formom. Visa tai praskamba kaip nauja poezija.

Su tais moderniais vitražais, kurie nėra tokio didelio formato, jis dalyvavo įvairiose parodose, geriausių Amerikos vitražų meistrų parodose. Jo vitražai buvo aprašyti amerikiečių meno žurnaluose.

Apie vitražų techniką jis parašė ir knygą, kurią išleido žinoma amerikiečių knygų leidykla.

JO MOZAIKOS

Šalia vitražų pagrečiui Albinas Elskus kūrė ir mozaikas. Jos savo samprata labiau artėjo prie jo naujųjų vitražų stiliaus. Mozaikos neturi smulkių detalių, didelių judesių, pasižymi vidine jėga ir ramybe. North Arlington, New Jersey, Švento Kryžiaus kapinėm jis suprojektavo didžiulę mozaiką, kuri yra 33 pėdų aukščio, 11 pėdų pločio ir kurią atliko Italijoje Crovato Mosaics firma.

TAPYBOS DARBAI

Jis yra geras piešėjas ir tapytojas. Anksčiau tapė gamtą, ją gerokai suabstraktindamas, pačią kompoziciją suskaldydamas į daugel dalių. Vėliau jis labai pasikeitė, ieškojo dvasinės rimties ir paprastumo. Pavyzdžiui, didžiulėje drobėje jis nutapo tik vieną obuolį ar gėlę. Taip pat piešiniuose jis pasikeitė, pasilikdamas elegantiškas piešėjas.

Meną dėsto Fordhamo universitete, Parsons Meno mokykloje. Meno klausimais rašo į amerikiečių žurnalus. Dalyvauja visose lietuvių dailininkų parodose, kurios jam iš New Yorko pasiekiamos.

Mėgsta jis ir buriuoti. Prieš kelioliką metų jis su kitu draugu perplaukė Atlantą.

Paulius Jurkus

DAIL. VLADAS MEŠKĖNAS

Dailininkas Vladas Meškėnas prie savo kūrinio.

Dailininkas Vladas Meškėnas, gimęs 1916 m. vasario mėn. 17 d. Australijoje gyvena nuo 1949 m. Pirmojoje Australijos Lietuvių dailininkų konkursinėje parodoje Sydnejuje 1953 m. laimėjo pirmąją premiją už "Tapytojo šeima". 1958 m. laimėjo premiją Tarptautiniam tapybos konkurse, Sydnejuje. Tais pačiais metais religinio meno "Blake Prize" parodoje, Sydnejuje, jo kūrinys "Kristaus Galva" buvo atžymėtas "Highly commended".

Australijoje V. Meškėnas yra pagarsėjęs, kaip portretistas, dalyvauja įvairiose parodose.

Šįmet Australijos meno akiratyje yra didelis sujudimas, nes talentingas dailininkas Vladas Meškėnas tapo portretą aktorės Sue Cruikshank, kuris konkursinėj "Doug Moran" portretų parodoj rungtyniausis su kitų dailininkų išstatytais portretais.

Šių metų birželio 14 d. "Daily Telegraph" laikraštyje Vladą Meškėną, kaip portretistą, ypač už jo nutapytąjį Donald Friend, vadina genijum. Laikraštyje teigiama, kad V. Meškėnas pradėjo tapyti būdamas 10 metų amžiaus ir 60-ties metų laikotarpyje parodose išstatė tik 10 portretų. Taip pat pažymima, kad Meškėnas kalba šešiomis kalbomis.

A. M.

JADVYGA MUŠČINSKIENĖ SPAUSDINA TEKSTUS "M.P."

S. Montvido šaržas

Sumanymas įsteigti lietuvišką spaustuvę kilo lygiagrečiai su pirmojo laikraščio "Mūsų Pastogės" pasirodymu.

Ši mintis įgyvendinta 1951 metais gegužės mėn. 30 dieną. Steigėjų grupė:

Antanas Baužė, Jonas Karitonas, Mikas Malaitis, Aleksandras Mauragis, Pranas Nagys ir Vincas Šopys, kiekvienas iš jų įmokėjo po 100 svarų. Ir štai, 1951 m. lapkričio 14 dieną lietuvių spaustuvėje buvo atspausdintas "Mūsų Pastogės" 143-144 numeris.

Iš pirmųjų spaustuvės steigėjų tik tris beturime savo tarpe.

Nuo 1970 m. "Mūsų Pastogė" buvo spausdinama australų spaustuvėse. Pirmieji spaustuvės steigėjai nė nesapnavo, kad po 35 metų mūsų spausdintas žodis bus paruošiamas kompiuteriu.

Spaudos Sąjungos įsigytam kompiuteriui lietuvišką raidyną įmontavo dr. A. Kabaila ir kompiuteriu tekstus spausdinti išmokė: Aldoną Jablonskienę, Jurgį Janavičių, Daną Skorulienę, Tamarą Vingilienę ir Jadvygą Muščinskienę. Kartais talkininkauja Dana Karpavičienė, kuri yra kompiuterio operatorė NSW valstijos departamente. Be suminėtųjų, dažnai tenka redaktoriui spausdinti tekstus kompiuteriu.

Šiuo metu daugiausia valandų "Mūsų Pastogei" pašvenčia Jadvyga Muščinskienė, kompiuteriu spausdindama tekstus.

Rašo Jurgis Janušaitis

Mano mielas kolega, šviesusis kultūrininkas, rašytojas, žurnalistas, poetas, Mūsų Pastogės ilgametis redaktorius Vincas Kazokas prieš pat savo netikėtą mirtį man parašė nuostabiai jautrų, šiltą, kupiną dėkingumo laišką, drauge, žvelgdamas į ateitį, prašė manęs paruošti reportažų ir apie Floridos lietuvių gyvenimą.

Tiesa, aptardamas lietuviškuosius įvykius, nebuvau niekada užsiminęs Floridos lietuvių, nors šioje valstijoje metai iš metų telkėsi nauji lietuviai gyventojai, sukurdami ir naujas lietuvių nausėdijas.

Po Antrojo pasaulinio karo čia atvykę lietuviai kūrėsi didžiuose miestuose, kur buvo lengviau gauti darbus, kur buvo galima lengviau įsikurti ir pelnyti duoną. Tokie centrai buvo daugiau šiaurėje, arba Amerikos viduryje, nes ten sunkiai alsavo sunkioji Amerikos įvairi pramonė, o lietuviai joje buvo geri darbininkai, drauge užsitikrinę savo šeimų gyvenimo ateitį, į mokslus išleidę vaikus ir t.t.

Bet laiko dantys ėda viską. Taip po trijų dešimtmečių ir vėliau išeivijos anoji karta pasiekė vyresniojo amžiaus, išsitarnavo pensijas ir buvo priversta trauktis į poilsį.

Po sunkių darbų, po šaltų žiemų ir ne per daug gero oro, vyresnioji išeivijos karta ėmė dairytis ramesnės užuovėjos, geresnio klimato, švaresnio oro ir bandė kurtis naujose vietovėse.

Vyresniojo amžiaus žmonės jau nuo seno traukė į Amerikos pietus, į jauną valstiją - Floridą. Čia nebuvo jokios sunkiosios pramonės, net ir smulkioji pramonė teaptarnavo vietos gyventojus tik kasdieninės buities reikaluose. Todėl į Floridą traukė vyresniojo amžiaus žmonės, turį pakankamai pragyvenimui pinigo, o jaunesnieji griebėsi neperdaug gerai apmokamų darbų - krautuvėse, restoranuose, viešbučiuose.

Pagaliau Foridos gyvenimu ėmė daugiau domėtis ir lietuviai. Floridoje - Miami, St. Petersburge jau nuo seniau egzistavo lietuvių, kad ir negausūs, telkiniai. Čia jie buvo susibūrę į savus klubus, glaudžiai bendravo savo tarpe ir džiaugėsi Floridos ramiu gyvenimu.

O kai pokario išeivija pajudėjo ir pasuko Floridos link - veidas kasmet kito. Miami senoji lietuvių kolonija dabar lyg ir pritilo, mažiau besikuria naujų šeimų, nors dar žiemos metu čia suskrenda daug vasarotojų iš šiaurės ir gyvenimas atgyja. Turi gražų klubą, kur vyksta Miami lietuvių visokeriopa veikla. Dar negęsta ir kultūrinis bei visuomeninis gyvenimas ir dar įvairios organizacijos rodo veiklos ir gyvastingumo ženklų, o kartais ir stipriau subanguoja lietuviškasis gyvenimas ne tik kultūrinėje, bet ir politinėje srityje.

Bet užtatai nepaprastai sparčiai ugtelėjo St. Petersburgo lietuvių nausėdija. Per paskutiniuosius kelioliką metų čia susitelkė keletas tūkstančių iš šiaurės atkilusių lietuvių. Jie kūrėsi įvairiai: vieni pirko namus, kiti kondominijus, treti nuomavo butus. Bet, reikia paskyti, kūrėsi sėkmingai. Ir dabar St. Petersburgas savo veikla ima konkuruoti net su senomis, buvusiomis gausiomis lietuvių nausėdijomis.

St. Petersburgas yra prie Golfo įlankos, turi paplūdimį, bet gana ir šiltoką klimatą. Bet tas netbaidė lietuvių čia kurtis. Turi gerai veikianti, gerai tvarkomą lietuvių klubą, kuris po savo sparnu glaudžia visas veikiančias organizacijas. Klubas padidintas, talpinąs iki 400 žmonių,

Žurnalistas Jurgis Janušaitis - "Mūsų Pastogės" bendradarbis.

dekoruotas mūsų, ypač Floridoje, St. Petersburge gyvenančių dailininkų paveikslais.

Klubui sumaniai vadovauja pasikeisdami dažniausiai Angelė, Albinas Karniai, Jurgėla, Gudonis ir kiti. Šioje nausėdijoje, sakoma, veikia net dvidešimt trys ar daugiau lietuvių organizacijų, ypač sėkmingai dirba LB, Šauliai, Lietuvos dukterys, Balfas, ALTA ir VLIKO atstovybės, Pensininkų draugija. Turi meno pajėgų - teatrą Žibintas, kuriam vadovavo Ulbinas, o dabar režisierės pareigas perėmė Dalila Mackialienė, veikia chorai P. Armono ir Matuko vadovaujami. Nestokojama žodžio menininkų. Taigi daug organizacijų, daug ir veiklos. Tad užuominos, kad pensininkai tik šildosi saulėje, nieko neveikia, išnykdami iš šiaurės ardo lietuvių nausėdijas ir t.t., neturi pagrindo. St. Petersburgo nausėdija gyva, darbšti, pajėgi sukloti įvairiom progom desėtkais tūkstančių mūsų veiksniams, spaudai, šalpai. O kiek čia būna gerų, pačių geriausių mūsų meninių pajėgų renginių - koncertų, meno parodų, na, suvažiavimų ir t.t.

Čia tik suminėjau keletą lietuviškojo gyvenimo atošvaisčių, kurios sušvinta dažnai šiame lietuvių telkinyje.

Tad ir Floridoje, po mėlynu dangum, gyva mažytė lietuviškoji salelė, su entuziazmu dirbanti savosios tėvynės ir savosios išeivios šviesesniai ateičiai.

Kada tik tenka apsilankyti St. Petersburge, visada pataikai į bet kokį gerą renginį, gegužinę, karių suvažiavimą, Ramovės renginį ar pačių šeimininkų - klubo valdybos ruošiamus pietus.

Šalia kasdienino gyvenimo, čia yra susikūrusi ir lietuvių sielovada, kuriai šauniai vadovauja kun. V. Zakaras, o jam talkina šviesūs mūsų visuomenininkai kunigai prel. Balkūnas, Gasiūnas ir kiti. Taigi dvasiniai poreikiai yra sekmadieniais tenkinami katalikams, o evangelikams tarnauja kun. Gerulis. Tai pirmas žvilgsnis į Floridos lietuvius. Sekančiame reportaže žvalgysimės po kitas nausėdijas.

PAMINKLAS TERORO AUKOMS

Didžiojoj Britanijoj gyvenančių pabėgėlių iš Sovietų Sąjungos ir kitų komunistinio režimo kraštų tarpe yra kilęs sumanymas pastatyti paminklą komunistinio teroro aukoms.

Suprantama, kad toks paminklas jau seniai turėjo būti pastatytas šiame krašte.

Todėl šio paminklo iniciatoriai pasiryžo šį sumanymą įgyvendinti ir kviečia visus geros valios žmones to paminklo statymą vispusiškai paremti.

Tai puikus sumanymas ir kilnus tikslas pagerbti tuos milijonus komunistinio teroro aukų, kankintų ir išžudytų baisiausiomis priemonėmis. ČEKA, NKVD ir KGB tardymo ir kankinimo kamerose.

O kur dar tie šimtai tūkstančių deportuotų į Sibirą užkaltuose prekiniuose vagonuose be maisto, be vandens, be jokių sanitarinių priemonių. Vaikai, moterys ir ligoniai kentėję neapsakomas kančias ir mirę baisiausia mirtimi.

Kas įsivaizduos ir supras tuos naktinius areštus, tuos tardymus ir melagingus parodomuosius teismus, kur šimtai tūkstančių pasmerktųjų baigė savo dienas sunkiųjų darbų lageriuose ar pakelėj į Gulago stovyklas.

Jų kaulais nukloti Sovietų valdomų kraštų plotai nuo Himalajų pašlaičių iki leidiniuotojo vandenyno, nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, per visas Sibiro platumas iki tolimosios Kinų sienos.

Mes stebimės ir klausiame, kurgi Vakarų spauda, kurgi televizijos ir radijo programų rengėjai, kurgi tos siaubingųjų filmų gamyklos, kodėl jų burnos užčiauptos?

Mes ieškome tos priežasties, bet mes negalime pamiršti tų milijonų komunistinio teroro aukų, kurios iš anapus šaukiasi į pasaulio sąžinę, šaukias ir į mus pasklidusius pasaulyje, jų baisios kančios gyvus liudininkus.

Mes jų kančią pagerbtume ir jų atminimą įamžintume pastatydami jiems paminklą.

Todėl mes, Didžiojoj Britanijoj gyvenantieji iš Sovietijos pasitraukę žmonės, baisiojo teroro metu daugelis netekę savo artimųjų, ryžtamės imtis iniciatyvos to reikšmingo paminklo pastatymui ir kviečiame visus šiame krašte ir Europoje gyvenančius iš Sovietijos ir kitų komunistinių kraštų išeivius jungtis prie šio kilnaus tikslo ir užtikrintai jį įvykdyti.

Mes kviečiame visus: rusus, ukrainiečius, baltarusus, afganistaniečius, gruzinus, armėnus, kazokus, estus, latvius, lietuvius, lenkus, vokiečius, čekus, slovakus,, kroatus, serbus, uzbekus, totorius, vengrus, rumunus, bulgarus, tibetiečius, suomius ir visus, kurie jaučia užuojautą komunistinio teroro aukoms.

Kai kalbame apie Sovietijos gyventojus, mes turime galvoj visas tautas, esančias Sovietų S-gos sudėtyje.

Mes kreipiamės į minėtų tautų išeivijos žmones ir prašome pasvarstyti tai savo bendruomenėse ir padiskutuoti spaudoje.

Vėliau bus kviečiamas suvažiavimas paminklo projektui ir jo statybos vykdymui aptarti.

Iniciatorių vardu: K. Vilkonis, J. Levinskas ir K. Bivainis.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

Funerals of Distinction

17 RAILWAY PDE., FAIRFIELD, N.S.W.

Tel. 724 5408. Veikia 24 valandas per parą

TRUMPAI IŠ VISUR

Parlamento rinkimai D. Britanijoje pasibaigė triuškinančia Margaret Thatcher ir jos vadovaujamos konservatorių partijos pergale. Pratęsusi savo mandatą dar penkiais metais, M. Thatcher parlamente turi 102 vietų persvarą.

Korėjos prezidento Chun Do Hwan planas perleisti savo pareigas berinkimų generolui Roh Tae Woo, kai baigsis jo kadencija, iššaukė neramumus Seoul mieste. Prie demonstruojančių studentų prisijungė minios žmonių. Susidūrimuose sumta virš 4000 protestuojančių, sužeista apie tūkstantis policininkų.

Centrinės Afrikos respublikoje pasibaigė šešis mėnesius užtrukusi byla, iškelta 1987 metais nuverstam diktatoriui Jean Bokassa. Už masines žudynes ir žiaurumus savo valdymo metu Bokassa nuteistas mirti. Gyvendamas pasakiškoje prabangoje, jis nualino ekonomiškai savo nepilnus tris milijonus gyventojų turintį kraštą, vainikavęsis jo imperatorium.

Afganai sukilėliai pašovė Afganistano keleivinį lėktuvą, kuriam nukritus žuvo 53 žmonės. Jie taip pat nukovė Kandaharo armijos korpuso politinį šefą brig. gen. Abdul Siddiq. Sovietų S-ga, susirūpinusi savo pastatytos komunistinės vyriausybės nepopuliarumu, kalbina tremtyje Prancūzijoje gyvenantį nuverstą paskutinį Afganistano karalių grįžti į Afganistaną ir valdyti jį Sovietų "globoje".

Per paskutines kelias savaites keturi žmonės užsimušė Viktorijoje ir NSW šokdami iš lėktuvų su parašiutais. Aviacijos ministerija yra susirūpinusi šios sporto šakos staiga pablogėjusia nelaimingų atsitikimų statistika.

JAV prezidentas Ronald Reagan, lankydamas Vakarų Berlyną, metė iššūkį Gorbačevui parodyti Sovietų S-gos gerą valią, atidarant Brandenburgo vartus ir nugriaunant Berlyno sieną. Didžiulei klausytojų miniai prezidentas Reagan pareiškė, kad yra "tik vienas Berlynas", dirbtinai skaldomas.

Popiežius Jonas Paulius II visą savaitę lankėsi Lenkijoje, sutraukdamas didžiules lenkų minias. Savo kalbose jis pabrėžė žmogaus teisių svarbą ir užstojo vyriausybės uždraustą Solidarumo liniją bei priekaištavo Lenkijos vyriausybei dėl ūkininkų Solidarumo Unijos uždraudimo, sulaužant ankstesnį susitarimą.

Aplankęs Varšuvą, Liubliną, Krokuvą, Štetiną ir Danciga, popiežius meldėsi prie saugumo policijos nužudyto kunigo Popieliuško kapo. Savo vizito pradžioje ir pabaigoje jis susitiko su Lenkijos valstybės galva gen. Vaitiekumi Jaruzelskiu.
Paskutinį kartą popiežius Lenkiją buvo atlankęs prieš ketverius metus.

Du lenkai su lengvu lėktuvu nusileido Berlyno Tempelhof aerodrome ir pasiprašė politinio prieglobsčio.

Penki artilerijos sviediniai pataikė į Vakarų Vokietijos karo laivyno tiekimo laivą, stebėjusį Varšuvos pakto laivyno manievrus Baltijos jūroje. Sužeisti trys jūreiviai. Atrodo, kad salvė į vokiečių laivą paleista per apsirikimą.
Lenkų karo laivas šaudė į ore skrendantį taikinį - raketą.

SVEIKATA

ŽMOGAUS PSICHINĖS BEI FIZINĖS YPATYBĖS

Norėdamas ir sugebėdamas žmogus gali sąmoningai naudoti jo organizme slypinčius neišsenkančius energijos šaltinius.

Žmogaus psichinės bei fizinės energijos šaltinis, kaip jau esame minėję, pirmiausia yra judėjimas. Iš tikrųjų įvairi fizinė bei protinė veikla ne tik atnaujina ir tobulina organizmą, ne tik apsaugo nuo ligų ir padeda greičiau pasveikti, bet ir sukelia malonų pasitenkinimo jausmą, raumenų veiklos ir kūrybinio darbo džiaugsmą. Visa tai turtina bei stiprina mūsų smegenis ir visą organizmą.

Šiuolaikinio mokslo tyrimais yra įrodyta, kad, dirbant fizinį darbą, žmogaus apsauginės jėgos ir energija ne tik eikvojama, bet tuo pačiu metu dar labiau kaupiama. Todėl žmogui kenkia ne vidutiniškas nuovargis, o dažnas pervargimas. Esant normaliam aktyvumui, psichinės ir fizinės organizmo savybės vystosi ir tobulėja. Nejudrumas (hipokinezė) -pikčiausias žmogaus priešas. Mažai judėdamas , žmogs nutunka, praranda kūrybinę nuotaiką ir norą dirbti, išnyksta labai reikalingos žmogui emocijos - džiaugsmas, pasitenkinimas, pasitikėjimas.

Fiziologai, pedagogai, psichologai, ištyrę, kaip atsiranda ir formuojasi emocijos, nustatė, kad kiekvienas žmogus, norėdamas išsaugoti jėgas ir jaunystę, turi ypač didelį dėmesį atkreipti į savo emocijų kultūrą. Tai būtina dar ir todėl, kad teigiamos emocijos kartu su raumenų veikla yra neišsenkamas energijos šaltinis.

Emocijas kaip ir raumenis, galima ugdyti ir treniruoti. Jos ne tik apsaugo organizmą nuo negalavimų, bet ir gydo, padeda formuotis asmenybės kūrybinėms galimybėms.

Norint lengvai ir sėkmingai lavinti emocijų kultūrą, pirmiausia reikia vadovautis pareikšta nuomone: "Reikėjo, kad jausmas mums vadovautų, o ne gyvenimas vadovautų jausmui".

Požiūris į mus supantį pasaulį ir į patį save turi būti ne pasyvus, o aktyvus, t.y. žmogus turi sąmoningai valdyti jausmus , kuriuos sukelia gyvenimo aplinkybės, ypač dėl to, kad emocijos būna ne tik teigiamos (malonumas, susižavėjimas, optimizmas, pasitikėjimas, dvasios pakilimas ir kit.), bet ir neigiamos (nepasitenkinimas, nerimas, nekantrumas, įniršis, pyktis ir t.t.).

Neigiamas emocijas paprastai sukelia smulkūs kasdieniniai rūpesčiai, susierzinimas, nerimas, nemalonumai buityje ir darbe. Susikaupusios jos sąlygoja funkcinius nervų sistemos poslinkius, ir ilgainiui organizme pastebimi kai kurie negalavimai.

Ar galima įveikti arba susilpninti neigiamas emocijas? Be abejo, galima. Tačiau to reikia mokytis, o kai kuriais atvejais (kai sutrikusi žmogaus psichika) prireikia gydytojo ar gydomosios fizkultūros specialisto pagalbos.

Mokėti valdyti savo nuotaiką ir emocijas nelengva, nes kiekvienas žmogus turi įgimtą temperamentą, kuris atitinkamai veikia emocijas ir charakterį. Iš pažiūros kartais atrodo, kad mūsų temperamentą nulemia paveldėtos ypatybės ir jo negalima pakeisti. Yra įrodyta, kad temperamentą - pagrindinį jausmų reguliuotoją - lemia smegenyse vykstančių nervinių procesų - jaudinimo ir slopinimo - jėga ir greitis, žmogaus jausmingumas ir emocinis jautrumas.

Nereikia pamiršti, kad organizmas reaguoja į mus supančioje aplinkoje ir į organizmo viduje vykstančius pakitimus refleksiniais aktais, t.y. reaguoja į odoje, raumenyse, vidaus organuose, kraujagyslėse ir jutimų organuose esančių nervų dirginimus.

Refleksai pasireiškia raumenų susitraukimu ir atsipalaidavimu, liaukų sekrecija arba jos sutrikimu, širdies plakimo dažnumu, kraujagyslių susiaurėjimu arba išsiplėtimu ir pan.

Refleksai yra tokie: įgimti nesąlyginiai) - maisto rijimas, skrandžio sulčių sekrecija ir t.t.; apsauginiai - reakcijos į pažeidimus ir skausmingus dirgiklius; lytiniai; reflekcinės reakcijos, palaikančios kūną tam tikroje padėtyje ir leidžiančios jam judėti erdvėje, termoreguliaciniai, kvėpavimo, širdies, kraujagyslių ir kiti refleksai. Tai palyginti pastovios, paveldimos organizmo reakcijos į dirginimus ir signalus. Instinktai taip pat yra nesąlyginiai refleksai, tik daug sudėtingesni. Remiantis įgimtais - nesąlyginiais - refleksais, galima išugdyti sąlyginius (sekrecinius, judėjimo, širdies ir kt.). Sąlyginiai refleksai įgyjami individualaus vystymosi procese, remiantis ankstesne gyvenimo patirtimi.

Nors ir turime įgimtų savybių, bet dauguma individualių ypatybių formuojasi, sąveikaujant genotipui (paveldėtoms ypatybėms) ir fenotipui, susidariusiam, veikiant tam tikrai aplinkai. Skirtingos aplinkos sąlygos gali atlikti svarbų vaidmenį, formuojant charakterį, ir dažnai neleidžia išryškėti įgimtiems polinkiams. Vadinasi, žmogus tam tikru laipsniu gali sąmoningai reguliuoti savo visapusišką vystymąsi, gerindamas paveldėtas ypatybes, pritaikydamas aplinką savo poreikiams.

K. D.

— — —

Daktaras pacientui:

Jau vien iš jūsų kairės akies matau, kad turite didelę mažakraujystę...

Pacientas:

Daktare, žiūrėkite į dešinę akį. Mano kairioji akis yra stiklinė.

KAI LŪPOS TYLI - DRABUŽIAI KALBA

Karštomis vasaros dienomis, kai sulėtėja mūsų kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas, kai daugelis atostogaujam, ar kitaip nerūpestingai leidžiame saulėtas dienas, dažnas sugrįžtam prie knygų. O knygų, be lietuviškų, tikrai nestinga turinio įvairumu ir gausumu. Knygą rinkdamiesi dažnai turinį sprendžiame iš viršelių, ar aplankų, iš jos trumpo aptarimo, ar iš pavadinimo. Nemažai knygų yra parašyta ir apie mums visiems reikalingą būtinybę - drabužius. Apie drabužius rašo ne tik madų kūrėjai, ar istorijos žinovai; rašo psichologijos ir kitų mokslų daktarai, poetai, rašytojai. Įdomu tas knygas paskaityti ir paanalizuoti save ir kitus.

Kiekvienas gali sutikti, kad drabužiai, kuriuos dėvime, ką nors reiškia, kažką sako apie mus, ar apie kitą asmenį. Nuo seniausių laikų žmogaus pirmoji komunikacija buvo per dėvimus drabužius. Juk senoji lietuviška patarlė sako, kad žmogų: "Pagal drabužį sutinkame, pagal protą palydime". Prieš susipažįstant su asmeniu, jau iš drabužio, plaukų šukuosenos, papuošalų sprendžiame apie to asmens amžių, lytį, luomą, tautybę, profesiją, ir aplamai apie to asmens skonį ir jo būdą. Taigi, drabužiai turi savo kalbą, net savo žodyną. Drabužiuose, kaip veidrodyje, atsispindi to laikotarpio idėja, emocijos; drabužiai parodo kas mes esame ir kokiais norime būti.

Drabužiai kuriuos dėvime namuose, tarnyboje ar išeigose, geriausiai pasakome apie save. Kaip yra netinkamas žodyno vartojims, taip yra ir netinkamas drabužių dėvėjimas, iš ko sprendžiame, kad tas, ar kitas asmuo neturi skonio, nežino kurioje vietoje kaip rengtis, pavyzdžiui, dėvėjimas prijuostės, mėlynų kelnių (jeans), gėlėtos kartūno suknelės (toks rūbas tinka kaime ar apie namus darbuojantis). Tokiems drabužiams yra vieta. Tačiau, keičiantis laikams, keičiasi ne tik skonis, bet ir drabužių dėvėjimas: pavyzdžiui, mėlynų kelnių dėvėjimas įėjo į mūsų gyvenimą iš lėto, palaipsniui. Pradžioje mėlynos kelnės buvo dėvimos tik darbui, vėliau kasdieniniam dėvėjimui, o dabar jau jos dėvimos tarnybinėje aplinkoje net su šilkine palaidinuke (bliuskute). Netolimoje praeity - 1940-1950 metais - pasipuošusi moteris dėvėdavo pirštines gatvėje, restorane, teatre, bankete, net šokiuose. Net ir sveikinantis jos neturėjo nusimauti pirštinių. Šiandien pirštinių mada visai pranyko.

Reikia pripažinti, kad ne visada drabužiai pasako teisybę. Ne visada galima spręsti asmens amžių ar jo turtą iš aprangos. Drabužiai gali ir "meluoti". Juk mes dėvime rūbus patogumui, patrauklumui, pragyvenimui,

MADŲ KŪRĖJŲ ĮTAKA

Knygos ir žurnalai pataria moterims ir vyrams ką turime dėvėti, pavyzdžiui, tarnyboje, kad gautume geresnį darbą, kad atrodytume turtingai, pasirenkant profesiją, o mergaitėms - ieškant vyro. Šiais laikais madų kūrėjų vardai yra žinomi visame pasaulyje ir, jei kuris yra sėkmingas, bando diktuoti fantazijas ar idėjas - madas grynai savo biznio sumetimais.

Be abejo, madų kūrėjai turi įtakos jaunimui ir moterims, ypač vidurinės klasės, kurios turi savo spintose daugiau drabužių negu, nei joms reikalinga. Jos, vos padėvėjusios drabužius meta ir perkasi naujus.

Šiais laikais išskirtinai gerai apsirengusi ir išsilavinusi moteris yra ta, kuri rengiasi pagal savo gyvenimo stilių. Ji yra pasitikinčiai gracinga darbe, energinga atostogose, šeimyniškai maloni namie su savo vaikais ir gundančiai patraukli. Jai reikia drabužių sportui, žiemai, vasarai, dienai ir vakarui, formalioms ir neformalioms progoms. Kuo moteris sukuria skirtingesnę išvaizdą, tuo ji įdomesnė.

Vyrams tradiciniai tas negalioja. Jie turi vieną išvaizdą, vieną tikrą "save". Tačiau ir vyrų etiketas reikalauja, kada ir kokius rūbus dėvėti.

Viduramžiais beveik kiekvienas apdaras buvo reguliuojamas vietos ir laiko. Senovės Graikijoj tik aukštose pozicijose vyrai galėjo dėvėti sandalus. Europoje tos taisyklės galiojo iki 1700 metų. Nykstant klasėms, išnyko ir dėvėjimo taisyklės. Dabar dėvime drabužius tokius, kokius leidžia mūsų ištekliai. Net ir turtuolių tarpe nėra antrosios Marijos Antoinettės, kuri niekad nedėvėjo to paties rūbo antrą kartą. Gyvename amžiuje, kuriame sunku priminti įsakymą ar įstatymą bet kuriuo reikalu: tiek ką ir kaip kalbėti, tiek ką ir kaip dėvėti. Tokie įstatymai galioja tik komunistų valdomuose kraštuose.

M. R.

Tęsinys "M.P" nr. 25.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA TALKA

Talka, už terminuotus indėlius dabar moka:

14 % nuo $100 iki $50,000

(15 % virš $50,000)

Už einamasias sąskaitas mokama 10%.

Talka veikia Lietuvių namuose:-

ADELAIDE
Sekmadieniais
1 - 3 val. p.p.
Tel. 42 7377

MELBOURNE
Šeštadieniais
10 ryto - 2 p.p.
Sekmadieniais
1 - 3 p.p.
Tel. 328 4957

SYDNEY
Sekmadieniais
2 - 4 val. p.p.
Tel. 709 0662

ASMENINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Galima paremti savo gimines pasiunčiant jiems pageidaujamų ir naudingų dovanų.

Siūlome šiuos praktiškus ir vertingus siuntinius, kurie yra siunčiami oro paštu ir pasiekia gavėjus per labai trumpą laiką.

SIUNTINYS 12 - 1987.

Vyriškas arba moteriškas bliusonas - striukė, išeiginiai marškiniai, moderni bliuskutė, vilnonė gėlėta arba nailoninė skarelė, vyriškas arba moteriškas nertinis.

Siuntinio kaina pasiunčiant oro paštu $330.

SIUNTINYS 14 - 1987.

Sportinis kostiumas "Adidas" firmos arba kitokios jei klientas pageidauja, vyriškas arba moteriškas, vyriški arba moteriški labai geros rūšies sportiniai batai, puiki bliuskutė.

Siuntinio kaina pasiunčiant oro paštu $250.

Pasiunčiame ir pačių klientų sudarytus siuntinius arba sudarome tokius kaip klientas nurodo. Siunčiame ir ilgo grojimo plokšteles.

Persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu paveldėtojui būdu.

Z. JURAS,

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.

Adelaidė

LIETUVAITĖS - LATVAITĖS
33:36 (15:17)

Antros dienos varžybose mūsų mergaitės siekė revanšo, bet latvaitės buvo vyresnio amžiaus, fiziniai stipresnės ir rungtynes laimėjo 3 taškų persvaroje. Lietuvaitėms per abejas rungtynes taškus pelnė: D. Šmitaitė 12, L. Šmitaitė 12, N. Bernaitytė 14, A. Paškevičiūtė 7, L. Jablonskytė 10, R. Pociutė 8, K. Vyšniauskaitė 2, A. Bernaitytė 0, K. Gudelytė 0.

Sekančiose krepšinio rungtynėse estų vyrai pateikė staigmeną įveikdami latvių rinktinę 50:45. Toks rezultatas atvėrė lietuviams duris išsikovoti vyrų krepšinio nugalėtojų titulą, tik turėjome įveikti estus nemažiau 6 taškų persvaroje. Tad galima įsivaizduoti su kokiu susidomėjimu buvo laukiama tų rungtynių ir tik galime pasidžiaugti, kad mūsų vyrai tautiečių neapvylė!!!

LIETUVIAI - ESTAI
52:46 (27:26)

Mūsų pagrindinis penketukas: E. Ragauskas, A. Vieraitis, S. Balnionis, P. Urnevičius ir E. Kasperaitis rungtynes pradėjo užtikrintai ir kaip prieš latvius iniciatyvą perėmė nuo pat rungtynių pradžios. Tačiau kėlinio pabaigoje estai rezultatą sušvelnino iki minimumo. Antrame kėlinyje užvirė žūtbūtinė kova ir rungtynių pabaigoje lietuviai pirmauja 8 taškų persvaroje. 29 sekundės iki rungtynių pabaigos, mūsiškiai prasižengia, o estai atsisako baudos metimų ir žaidimą pradeda nuo užribio, nes juos nuo paskutinės vietos išgelbėti gali tik trijų taškų vertės metimas. Paskutinėse sekundėse jiems pavyko rezultatą sušvelninti iki 6 taškų, kas lietuviams užtikrino pirmą vietą, latviams antrą, o estams teko pasitenkinti trečia. Lietuviams taškus pelnė: E. Ragauskas 11, E. Kasperaitis 11, S. Balnionis 10, P. Kapočius 7, A. Vieraitis 6, P. Urnevičius 5, R. Šliteris 2, P. Steel 0.

Estų gretose neuždengiamai sužaidė nacionalinės lygos žaidėjas A. Mikkor pelnęs 21, o A. Tuim 13 taškų.

Šios rungtynės, kurios vyko lyg surežisuotas vaidinimas scenoje, buvo vienas iš giedriausių momentų lietuviams X-tose Pabaltiečių žaidynėse.

LIETUVIAI - LATVIAI
26:53 (16:17)

Kaip rungtynių rezultatas rodo mūsiškiai jauniai tvirtai pasipriešino pirmame kėlinyje, bet po pertraukos susižeidus T. Zdaniui latviai pasirodė žymiai pranašiau. Taškai: T. Zdanius 11, S. Dagys 6, A. Šmitas 5, L. Casey 2, A. Roussiyan 2, P. Stankūnas 0, P. Daugalis 0, P. Deimantas 0.

LIETUVIAI - LATVIAI
45:47 (17:28)

Mūsų vyrai, krepšinio veteranai, rungtynių pabaigoje sužaidė pasiaukojančiai ir buvo verti pergalės, tik keli neobjektyvūs teisėjų sprendimai rungtynių rezultatą nulėmė latvių naudai. Taškai: A. Reivytis 16, A. Laurinaitis 10, E. Pocius 10, A. Sankauskas 7, R. Pocius 2, S. Visockis 0.

LIETUVAITĖS - LATVAITĖS
33:63 (16:26)

Mūsų moterų krepšinio rinktinė apvylė lietuvius žiūrovus, o latvaitės šias rungtynes sužaidė "kaip iš knygos". Taškai: R. Rupinskaitė 13, A. Snarskytė 8, T. Lockhart 8, D. Balnionytė 3, I. Petkūnaitė - Eismontienė 1, R. Grigonytė 0.

●

TINKLINIS

LIETUVIAI - ESTAI 3:0

Šias vyrų tinklinio veteranų rungtynes mūsiškiai laimėjo be kovos, nes dėl perkrautos progamos estai nesudarė komandos.

LIETUVĖS - LATVĖS
3:0 (15:7, 15:9, 15:5)

Rungtynės laimėtos be didesnio pasipriešinimo, tad už visas nesekmes krepšinyje lietuviams nuotaiką pataisė tinklininkai tiek moterų, o taip pat ir vyrų grupėse.

LIETUVĖS - LATVĖS
2:0 (15:12, 15:7)

Paskutinėse tinklinio rungtynėse mūsų veteranės pasiekė įtikinančią pergalę.

Lietuvių moterų tinklinio rinktinę sudarė: A. Boudville, S. Bernaitienė, M. Daniškevičienė, R. Sankauskienė, J. Jonavičienė ir I. Sobieckienė - visos iš Adelaidės.

Vyrų rinktinėje žaidė: A. Zduoba, R. Šliteris, P. Kapočius - visi iš Sydnejaus ir adelaidiškiai - A. Laurinaitis, A. Sankauskas, R. Daniškevičius. Tinklinio varžyboms vadovavo Algis Bernaitis, o krepšiniui - Arūnas Reivytis.

Bendrai paėmus X-tos Pabaltiečių žaidynės praėjo labai tvarkingoje ir draugiškoje atmosferoje.

Pirmenybėms pasibaigus, atskirų tautybių surinktų taškų lentelė atrodė sekančiai: Latviai - 34, Lietuviai - 32, Estai - 21.

Latvių sportininkai buvo tinkamiau pasiruošę tuomi pelnėsi pirmąją vietą. Lietuvių pelnyta antra vieta pateisino mūsų sportininkų pasiaukavimą kurie buvo atvykę iš: Melbourno 23, Sydnejaus 14, Pertho 1, ir Brisbanės 1. Vietos adelaidiškių žaidė 23.

Sekančios XI-ios Pabaltiečių žaidynės po dviejų metų bus Melbourne.

R. Sidabras

Mr. Jim Kirk, Australijos 200 m. sukakties minėjimo komiteto pirmininkas. Šis komitetas $4000 auka parėmė III Pas. Lietuvių Sporto žaidynes.

50 METŲ SUKAKTIS

Šiemet suėjo 50 metų, kai Lietuvos krepšinio rinktinė, 1937 m. gegužės mėnesį Rygoje iškovojo Europos krepšinio meisterio titulą. Sustiprinta iš Amerikos atvažiavusiais Kriaučiūnu ir Talzūnu, Lietuvos rinktinė į II Europos krepšinio pirmenybes vyko, kaip nežymi komanda, be didesnių pretenzijų.

Tačiau jau pirmosios rungtynės išblaškė pesimistines mintis.

Neaukštai vertinami lietuviai nugalėjo stiprią Italiją (22-20), o po to sekė pergalės prieš Estiją (20-15) ir Egiptą (21-7).

Į lietuvius atkreipė dėmesį skeptiška latvių spauda, sugestijuodama, kad Lietuva galinti būti naujuoju Europos meisteriu.

Visa Lietuva prigulusi prie radijo priimtuvų gyveno slaptomis mintimis - o gal pavyks?

Tolimesnėse rungtynėse tapo nugalėta Lenkija (32-25), kas visai Lietuvai buvo pati saldžiausia pergalė. Pagaliau finalinėse rungtynėse, dramatiškoje kovoje, vienu tašku buvo antrą kartą nugalėta Italija (24-23) ir Lietuva tapo Europos krepšinio meisteriu.

Daugelis mūsų dalyvavome nepamirštamame rinktinės sutikime Kaune, kai gegužės 10 d. į Kauno geležinkelio stoties aikštę ir Vytauto prospektą sugūžėjo tūkstančiai žmonių. Tokio sutikimo Kaunas dar nebuvo matęs. Garbė mūsų krepšininkams - Kriaučiūnui, Talzūnui, Baltrūnui, Puzinauskui, Andriuliui, Žukui, Petrauskui, Mažeikiai, Nikolskiui, Šačkui, Kepalui ir Daukšui - iškovojusiems mums didžiąją pergalę. Du iš šių vyrų šiandien gyvena Australijoje - L. Baltrūnas Melbourne, o dr. L. Petrauskas - Sydnejuje. Jiedu yra šio didžiojo Lietuvos krepšinio laimėjimo gyvieji dalyviai ir liudininkai.

Jais didžiuojasi ir jiems pagarbą reiškia visi Australijos lietuviai sportininkai.

J. Jonavičius
Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjungos Pirmininkas

●●

ŽINIOS

FUTBOLAS

Pietų Korėjos sostinėje Seoul vyksta 16-ji Prezidento taurės fubolo turnyras kuriame Australijos reprezentacinė komanda eina prie finalo be pralaimėjimo.

Rezultatai: Australija - Moroko 1 - 0, Australija - Chilė 2 - 0, Australija - Airijos Shamrock Rovers 1 - 0, Australija - S. Korėja 5 - 0.

Žaisdami Maskvoje Vilniaus žalgiriečiai pajėgė sužaisti 1 - 1 prieš vietos Torpedo kuri užima antrą vietą turnyro lentelėje.
Žalgiris šiuo metu trečioje.

Fifa turnyre Italija - Argentina 3-1.
Žaista Šveicarijoje prie 30.000 žiūrovų.

KREPŠINIS

Pasibaigė Europos krepšinio pirmenybės dėl pereinamosios taurės.
Jugoslavija įveikė Lenkiją 128 - 81.

Finale staigmeną iškrėtė Graikija įveikusi praėjusių metų taurės laimėtoją Sovietų Sąjungą 103 - 101, po rungtynių pratesimo. Vienu metu rusai vedė aštuonių taškų skirtumu į rungtynių pabaigą. Graikas Nikos Gallis pelnė savo komandai 40 taškų ir paskutinėse sekundėse įmetė dvi baudas užtikrindamas Graikijos pergalę.

Čekoslovakijos Berno mieste užbaigtas tarptautinis moterų krepšinio čempionatas, kuriame Australijos reprezentacinis vienetas laimėjo ketvirtą vietą. Ir šiame turnyre Sovietų Sąjunga patyrė pralaimėjimą, jų tarpe ir Australijai 68 - 63.

Pirmą puslaikį australės pralaimėjusios 21 - 38 nepasimetė ir užbaigė 59 - 59. Pratęsime atsiekė pirmą laimėjimą prieš Sovietų Saj. priešininkes 68 - 63.

Australija - Rumunija 76 - 50.
Žaisdamos dėl trečios vietos ir bronzos medalio prieš Kubą pralaimėjo po pratęsimo 78 - 76.

Aukso medalį laimėjo Kanada nugalėjusi šeimininkes Čekoslovakijos moteris - 78 - 61.

Penktoje vietoje liko Sov. Sąjunga, sekė Japonija, Rumunija ir Lenkija.

Rekordinis skaičius 52 valstybių pasižadėjo dalyvauti sekančiais metais Kanadoje įvykstančioje Žiemos Olimpiadoje.

Tarptautinis Olimpiados komitetas būkštauja, kad keletą užsirašiusių valstybių yra labai žemos klasės, kas gali pakenkti varžyboms.

TINKLINIS

Azijos moterų tinklinio čempionate pravestame Shanghai mieste Australijos vienetas užėmė septintą vietą iš 11 dalyvavusių valstybių. Pirmąją laimėjo šeimininkės kinietės, antrą japonės ir trečią pietų korėjietės.

●

"Gimtajam Krašte" buvo paskelbta žinutė, kad Australijos sportininkai atvyks į Lietuvą.

ALFAS pirmininkas Jurgis Jonavičius pareiškė, kad jis nieko nežino apie sportininkų išvyką, net yra nustebęs dėl tokios žinutės. Ar kas nors tokią išvyką organizuoja?

Jaunuolis Christian Armstrong, gyvenąs JAV-bėse, Fairfield mieste, Kalifornijoj, su ekskursija atvyko į Australiją. Ieškojo lietuvių. Paskambino į "Mūsų Pastogės" redakciją. Atvyko susipažinti ir papasakoti apie save. Lietuviškai šiek tiek moka. Jo motina yra Vida Kovas, gyvenanti Amerikoje.

Jo seneliai Ona Kovas ir Vitas Kovas yra autoriai knygos, parašytos angliškai apie lietuvius.

Christian Armstrong nori mokytis lietuvių kalbą. Jis dar atvyks į Australiją.

Geelongas

Lietuvių Sąjungos klubo valdybos pastangomis Lietuvių namuose buvo surengtas balius gegužės 23 d.

Programą išpildė jaunimas - dešimt šokėjų, kurioms vadovavo Birutė Liebich. Jos pašoko tautinius ir išraiškos šokius.

Vakaro programą pranešė ir video filmą susuko R. Liebich. Loterijos stalas buvo su 16-ka fantų.

Vakaro svečius ir programos dalyvius sveikino bei padėką išreiškė J. Gailius.

Spaudos balius

Rugsėjo 26 d. Sydnejaus Lietuvių klube

Sydnejaus Jaunimo Sąjunga ruošia

J O N I N E S

birželio 27 d. šeštadienį 7 val. vak. lietuvių namuose, Bankstowne
Ateikite visi!

Programoje: kaimiški šokiai, loterija, gera muzika.
Apsirengimas kaimiškas
Įėjimas $ 5.

Informacija

Aukos

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS

A.A. Albertui Erminui Melbourne mirus, vietoj gėlių aukojo:
Po $20 – T. Bikulčienė (670), F. Gužas ir R. D. Ragauskai (80).
Po $10 - V. ir G. Ališauskai (540), J. ir M. Antanaičiai (115), V. ir A. Baltrukoniai (180), K. ir L. Bartaškai (70), E. Korsak (230) ir V. Šalkūnas (110).
$ 5 - A. ir A. Ramanauskai (119).

A.A. Adolfui Makšimui mirus, jo atminimui $20 - aukojo R. ir D. Ragauskai (100)

Sveikiname naujus šimtininkus R. ir D. Ragauskus. Ačiū visiems.

Paskelbtų Fondo įgaliotinių sąrašą turiu patikslinti sekančiai:

Brisbanėje įgaliotinis A. Pomeringas. Sydnejuje nepaminėta talkininkė Jadvyga Mickienė. Paliestus asmenis atsiprašau.

Vincas Ališauskas
AL Fondo iždininkas

SYDNEJUJE

Sydnejaus Lietuvių Žmogaus Teisėms Ginti Draugijos metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, birželio 28 d. 2 val. p.p. Lietuvių klube, Bankstown.

Visi kurie domisi žmogaus teisių reikalais kviečimi dalyvauti.

Valdyba.

METINIS MENO IR RANKDARBIŲ FESTIVALIS

1987 m. liepos mėn. 7, 8 ir 9 dienomis, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų, Sutherland Shire Entertainment Centre, Eton St., įvyksta rankdarbių ir meno išdirbinių festivalis

Lietuvių Sodyba Engadinėje, kaip ir pereitais metais, taip ir šiemet dalyvauja, padedant Lietuvių Moterų Soc. Globos draugijos narėms.

Prašome moteris prisidėti savo rankdarbiais prie šio lietuvių moterų darbų pasirodymo australų tarpe. Jeigu turite rankdarbių, kaip pagalvėlių, megztinukų, ar rankomis padarytų vaikų žaisliukų ir norėtumėte parduoti, prašome atvežti ir ant mūsų stalo galėsite parduoti. Kam nepatogu atvežti, tuomet galite daiktelius palikti Lietuvių klube pas M. Bukevičienę su savo pavarde ir rankdarbio kaina iki birželio mėn. 28 dienos. Tuo pačiu kviečiame tautiečius apsilankyti festivalyje ir aplankyti mūsų stalą.

Festivalis vyksta didelėje salėje, kurioje vyksta įvairi programa išpildoma gerų artistų, šokėjų ir dainininkų.

Vietoje galima gauti lengvų užkandžių.

A. Storpirštienė
S.L.M.S.G. D-jos valdybos sekretorė

MELBOURNE

Melbourno Apylinkės valdyba parašė laišką popiežiui prašydami paskirti Lietuvai kardinolą – lietuvį kardinolą, gyvenantį Lietuvoj, kuris vadovautų giliai tikintiems lietuviams.

Geriausia proga paskirti kardinolą dabar, krikščionybės į Lietuvą įvedimo jubiliejaus metuose.

Šis prašymas išreiškia prašymą visų lietuvių: nevien išeivijoj, bet ir okupuotoj Lietuvoj. Prašymas baigiamas šiais žodžiais: "Toks Jūsų šventenybės žestas sustiprintų prislėgtą Lietuvos Katalikų Bažnyčią, kuri yra nelygioj kovoj dėl religinės laisvės.

Prašymą pasirašė Melbourno Apylinkės pirmininkas K. Lynikas ir Dr. J. Kunca.

* * *

Melbourno klubo valdyba praneša, kad klubo nariai, norintieji kandidatuoti sekančiai valdybai, arba pasiūlyti narį tapti kandidatu, yra prašomi pristatyti pavardę-des iki liepos 12-tos. Anketas galima gauti ir atiduoti Anuprui Rakšteliui prie baro.

Melb. Klubo Valdyba.

CANBERROJE

Birželio 11 vakare per 2 XX radijo Lietuvių Balso programą J. Kovalskis pravedė Birželio Trėmimu liūdnos sukakties paminėjimą, primindamas klausytojams, kas tą 1941 metų birželio mėnesį vyko Lietuvoje.

Birželio 14 d., sekmadienį, pamaldos buvo laikomos St. Peter liuteronų bažnyčioje, dalyvaujant estų chorui.

3 val. p.p. Lietuvių klubo salė jau buvo pilna pabaltiečių. Po Australijos himno buvo atidarytas iškilmingas minėjimas, kuriame dalyvavo kviestiniai svečia: liberalų ir darbiečių atstovai, Keston College darbuotojai.

Paskaitą apie padėtį Sov. Sąjungoje, Pabaltijos respublikų valdymą, respublikų santykius su Maskva, skaitė Dr. J. Miller, vyr. lektorius universitete politinėje srityje, kuri laiką praleidęs Sov. Sąjungoje.

Sekė estų choro dvi dainos ir poezijos skaitymas.

Minėjimas buvo surengtas pabaltiečių bendromis jėgomis ir užbaigtas jų himnais.

Dar praėjo valandėlė su svečiais ir kitais dalyviais, vaišinamais mūsų Apylinkės valdybos.

km

VIETOJ GĖLIŲ

Vietoj gėlių pagerbdama

A. A. Mikolą Malaitį

$10 aukoju "Mūsų Pastogei".

Vincenta Jasiūnienė - NSW.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN Tel. 708 1414

Birželio 27 d., šeštadienį, 7 val. vakare, Sydnejaus Jaunimo Sąjunga ruošia

J O N I N E S

Kaimiški šokiai, įdomi programa, loterija, dainos ir šokiai.

Įėjimas visiems $ 5.

★★★★★

Birželio 28 d., sekmadienį 2.30 val. popiet

T U R G U S

Puiki nuotaika, geri laimikiai.

Ateikit ir paremkit savo klubą.

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

V A L D Y B A

Sydnejaus Lietuvių pensininkų klubas rengia Žiemos Balių liepos mėn. 23 d., ketvirtadienį, 12 val. Lietuvių namuose, Bankstowne,

Kviečiame svečius ir klubo narius.

Maistas šiltas ir šaltas. Švediškas stalas – Smorgasboard.

Prašome užsiregistruoti, sumokant $7 pas pensininkų klubo narius ir klubo raštinėje iki liepos 19 dienos.

M. Šidlauskienė – sekretorė

Švento rašto tyrinėtojų skelbimas.

VILTIS PO MIRTIES

MIRTIS PANAŠI RAMIAM UŽMIGIMUI

O kodėl žmonės miršta? Daugelis gal atsakys, kad natūraliai žmogus pasensta ir miršta, bet to pareiškimo silpnumas pasirodo tame, kad milijonai miršta, nesulaukę senatvės. Žiaurioji mirtis nežiūri žmogaus amžiaus, bet kerta lygiai senus ir jaunus, šventuosius ir nusidėjėlius. Nežiūrint ar tai būtų kūdikis, ar senelis, vistiek mirtis yra nemaloni ir baisi. Nežiūrint, kad šita žiaurioji pabaisa lankė žmones jau per kelis tūkstančius metų, vistiek žmonija neapsiprato ir nelaukia jos atsilankymo, ji visada užklumpa netikėtai. Todėl tikrybėje natūralės mirties nėra, nes mirtis visuomet yra nenatūralė ir nelaukta.

Biblijoje pasakyta, kad žmogus miršta už nusidėjimą. Tačiau mirtis pagauna žmogų ne dėlei jo asmeniškos nuodėmės, bet dėl pradinės mūsų pirmųjų gimdytojų.

Apaštalas aiškina, kad per juos nuodėmė įėjo į pasaulį ir per nuodėmę mirtis. (Rom. 5:12) Paveldėjimu mes visi esame nariais mirštančios padermės. Bus gera atsiminti tai, kuomet mirtis atsilanko į mūsų namus, nes tai pagelbės mums suprasti, kad tokie tragiški prityrimai nėra Dėlto, kad mes ką nors padarėme ar nepadarėme, ir kad tai nėra ypatinga bausmė tam, kuris mirė, arba likusiems jo giminėms. Mūsų mylimieji miršta dėlto, kad "Adome visi miršta". Be to, mes galime raminti save brangiais Dievo Žodžio pažadais, kad "Kristuje visi bus atgaivinti". - 1 Kor. 15:22.

Grįždami į Jėzaus laikus ir pas aną mylimą šeimą Betanijoje, Mariją, Mortą ir Lozorių, mes galime gauti naudingų ir palinksminančių pamokų. Matyt, kad Jėzus buvo ypatingas anos šeimos draugas. Todėl Lozoriui susirgus jie manė, kad išgirdęs apie jo ligą, Jėzus ateis ir išgelbės jį.

Jėzaus darbas buvo atskyręs jį gana toli nuo Betanijos, bet vistiek Lozoriaus seserys siuntė pasiuntinį, kuris tarė Jėzui: "Viešpatie, tas kurį tu myli, serga". - Jono 11:3.

Mylį tiesą literatūrą gausite veltui. Rašykite: P. Bačinskas, 16 Burlington St., Holland Park, Queensland 4121

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Čekius ir pašto perlaidas prašome rašyti Lithuanian Community Publishing Society. Ltd. arba "Mūsų Pastogės" vardu.

Redaguoja redakcinė kolegija.
Redaktorius V. Augustinavičius.

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550
Bankstown, 2200 N. S W.
Telefonai: administracijos - 682-6628 Redakcija - 70-3233
Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negražinami ir nesaugomi. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Prenumerata metams	$ 25	Užsienyje paprastu paštu	$ 30
N. Zealandijoje (oro paštu)	$ 40	Užsienyje oro paštu	$ 50